

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
**«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ
(ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія»» було проведено у січні 2026 року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2026),
- аналіз даних (квітень 2026),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (квітень 2026).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія» (другий (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 30 респондентів/-ок, що є аналітично достатньою кількістю, згідно загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Фізична терапія».

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 12 осіб (що склало 40 % від загальної кількості опитаних) та 2-й курс – 18 осіб (60 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Фізична терапія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважна більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету та навчанням за освітньою програмою: відповідні показники становлять 90,1 % та 90 %. Рівень задоволеності роботою кафедр є дещо нижчим, проте також залишається високим — 73,3 %.

Частка тих, хто займає серединну позицію («у чомусь так, у чомусь – ні»), є невеликою щодо вибору університету (3,3 %) та навчання за програмою (6,7 %), водночас щодо роботи кафедр вона є більш відчутною — 16,7 %.

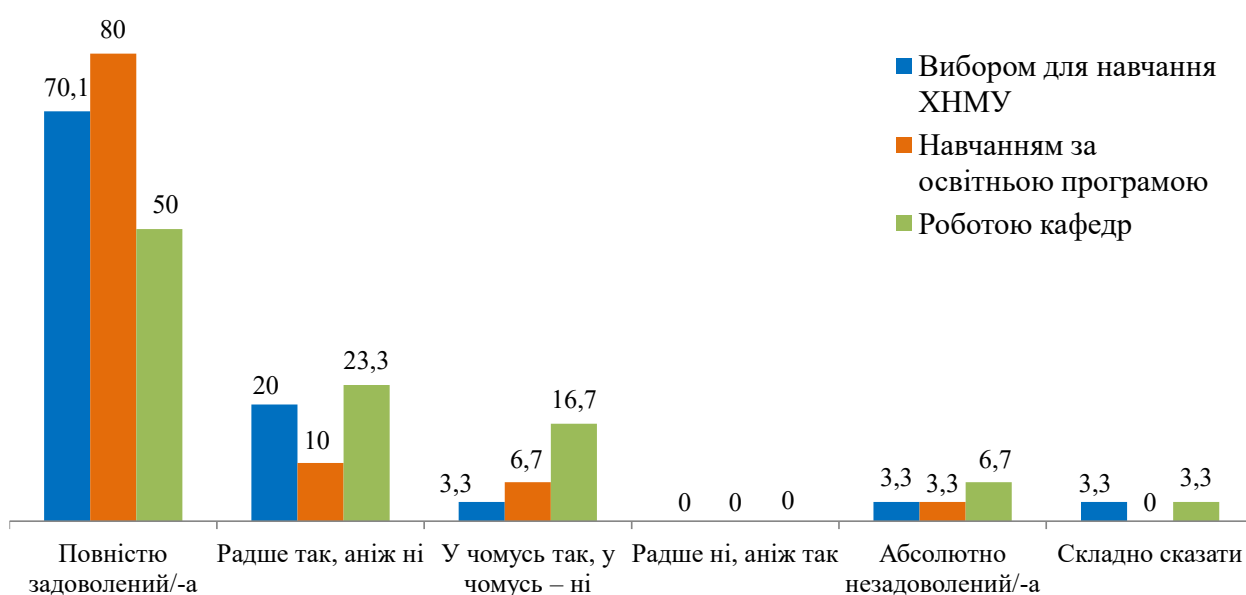

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Радше незадоволених вибором університету та освітньою програмою не виявлено, проте частка абсолютно незадоволених ними становить по 3,3 %. Щодо роботи кафедр частка абсолютно незадоволених дещо вища — 6,7 %. Варіант «складно сказати» обрали 3,3 % опитаних щодо вибору університету та роботи кафедр.

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для більшості респондентів/-ок, а саме, для 66,7 %. Здобувачів/-ок,

очікування яких абсолютно не співпали, було 3,3 %, при цьому тих, очікування яких радше не співпали, не було. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 30 %.

Більшість здобувачів/-ок (70 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Серединну позицію займає 16,7 % опитаних.

Тих, хто радше негативно оцінює якість освітнього процесу, виявлено небагато — 10 %, при цьому варіант «дуже погано» не обрав жоден респондент. Ще 3,3 % здобувачів/-ок утруднились із відповіддю.

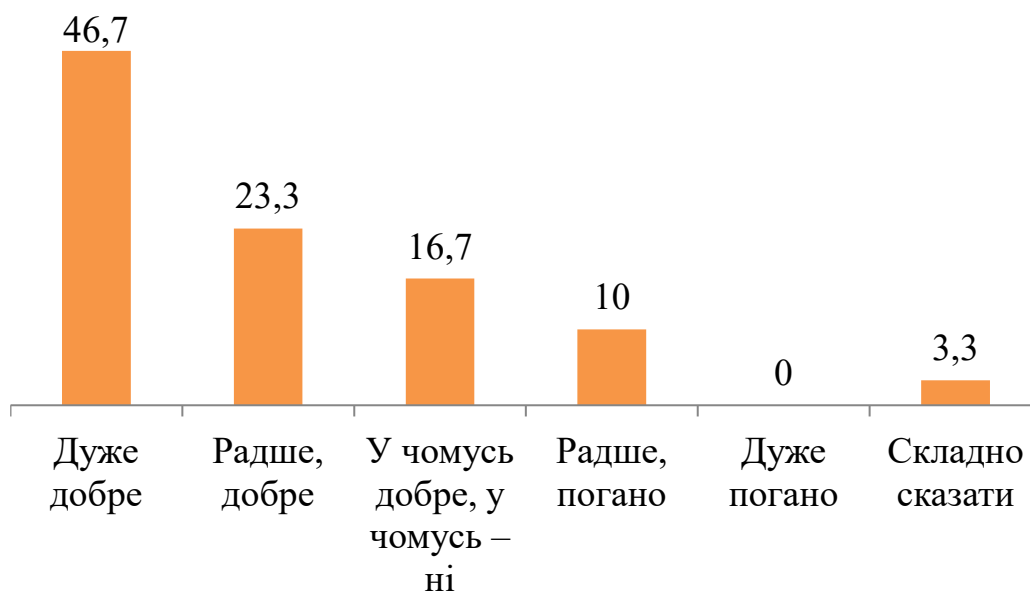

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (76,7 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 80 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти.

Аналіз показує, що найбільший вплив на забезпечення якості освіти, на думку опитаних, має адміністрація університету (73,3 %). Далі у «рейтингу» розташовуються викладачі (70 %) та Міністерство освіти і науки України (63,3 %).

Однакові позиції поділяють здобувачі освіти та завідувачі кафедр (по 60 %), що свідчить про визнання їхньої вагомості, але дещо меншої ролі у забезпеченні якості освіти.

Найменший вплив, за оцінками респондентів/-ок, має Навчально-науковий інститут якості освіти (56,7 %).

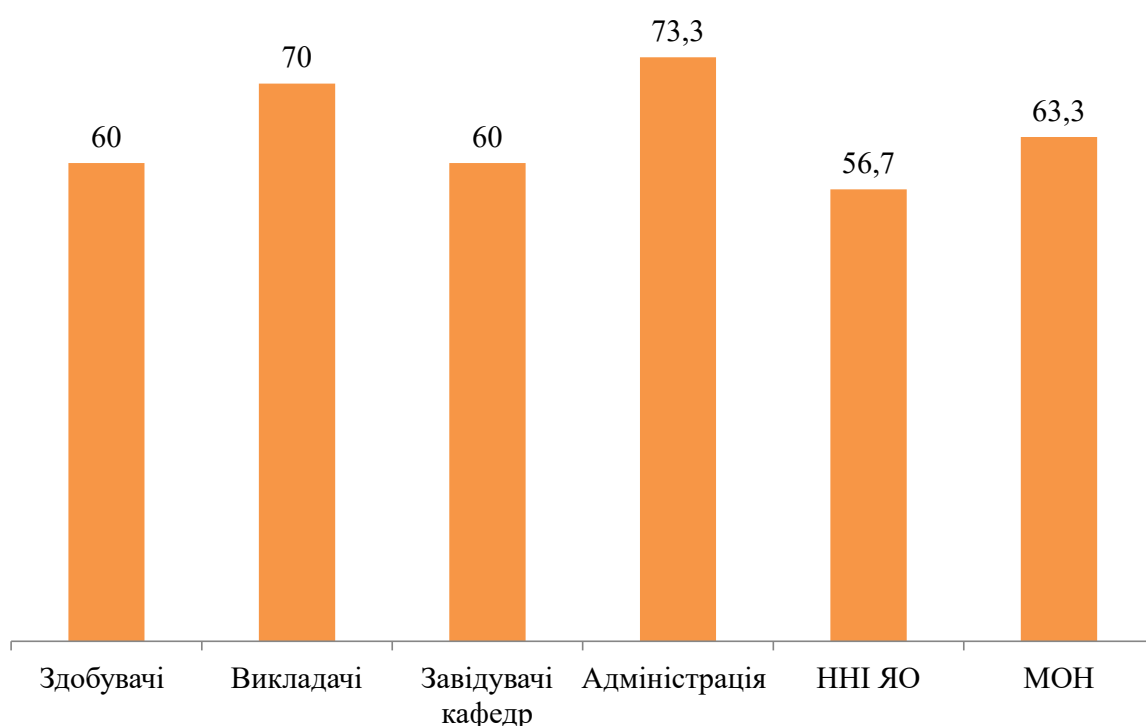

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Аналіз відповідей здобувачів/-ок свідчить про достатньо високий рівень інформованості щодо ключових аспектів освітнього процесу до початку навчання (див. рис. 4).

Найвищий рівень поінформованості зафіксовано щодо методів та форм навчання (93,3 %), а також щодо цілей і завдань навчання (86,7 %).

Поінформованість про зміст навчання також є високою — 80 % здобувачів/-ок зазначили, що володіли цією інформацією до початку навчання.

Найменший показник поінформованості, хоча і залишається високим, стосується критеріїв оцінювання та очікуваних результатів навчання — по 76,7 % відповідно.

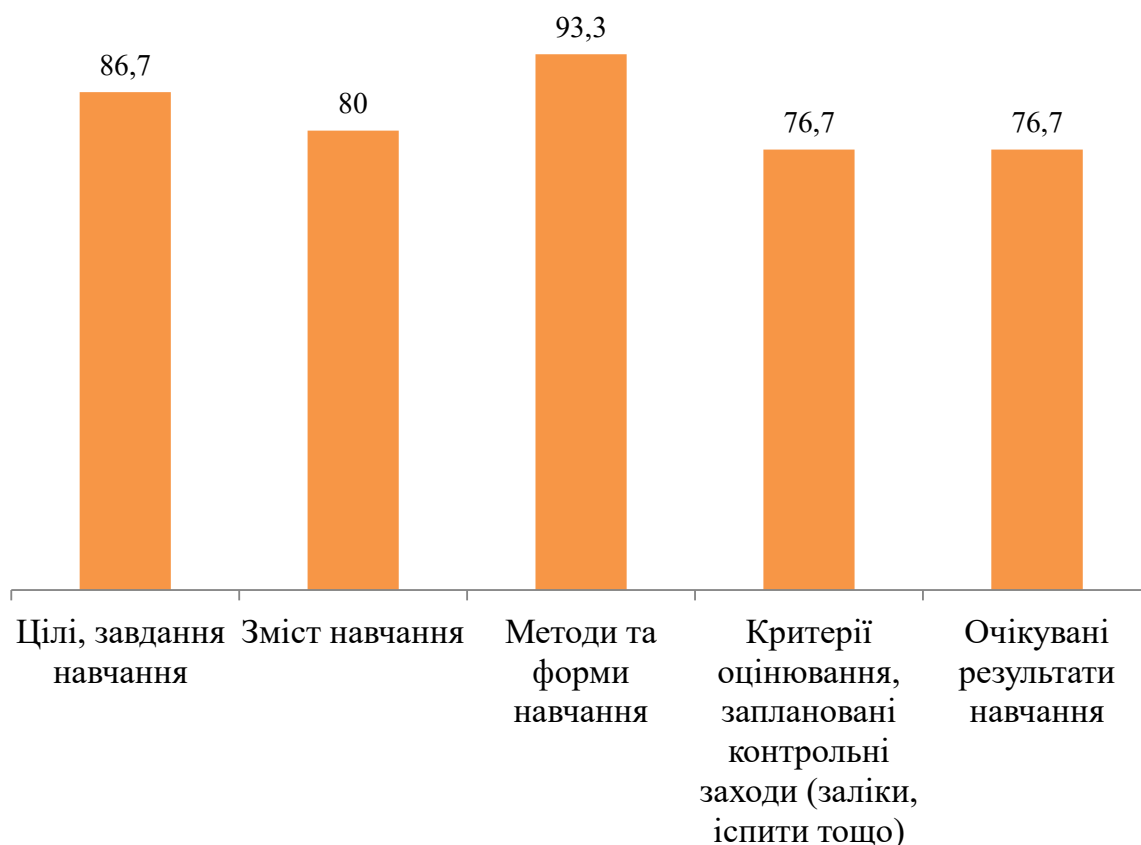

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (80 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; незадоволених виявилось 10 %. Ще 10 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш поширених форм і методів навчання, які викладачі використовують під час практичних занять (див. рис. 5), здобувачі/-ки назвали: «демонстрація презентації» (93,3 %), «бесіда» (73,3 %), «дискусії»

(70 %), «тести» (70 %), а також «розповідь, пояснення» (66,7 %), «усне опитування» (66,7 %) та «реферати, доповіді, повідомлення» (66,7 %) і «обговорення» (63,3 %).

Значно рідше, за оцінками здобувачів/-ок, використовуються «самостійна робота з навчальним матеріалом» (36,7 %).

До методів, які застосовуються найменше, належать «письмові контрольні роботи» (16,7 %), «рольові ділові ігри» (13,3 %), «письмові творчі роботи» (10 %) та «використання симуляційного обладнання» (6,7 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними (73,3 %), відповідними їхній освітній програмі (70 %) та сучасними та інноваційними (60 %). Неефективними ці методи вважають 10 %, невідповідними освітній програмі — 16,7 % опитаних та несучасними — 16,7 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, половина, 50 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 26,7 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 23,3 % не змогли надати однозначну відповідь.

Частина здобувачів/-ок, 23,3 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Частина з тих, хто висловлював пропозиції (42,9 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Більшість здобувачів/-ок повідомили про високий рівень доступності викладачів для оперативного консультування з навчальних питань (див. рис. 6). Більшість опитаних (63,3 %) зазначили, що таку можливість їм надає переважна більшість викладачів, ще 16,7 % вказали, що можуть звернутися лише до окремих викладачів.

Про відсутність такої можливості повідомили 6,7 % здобувачів/-ок, тоді як 13,3 % утруднилися з відповіддю.

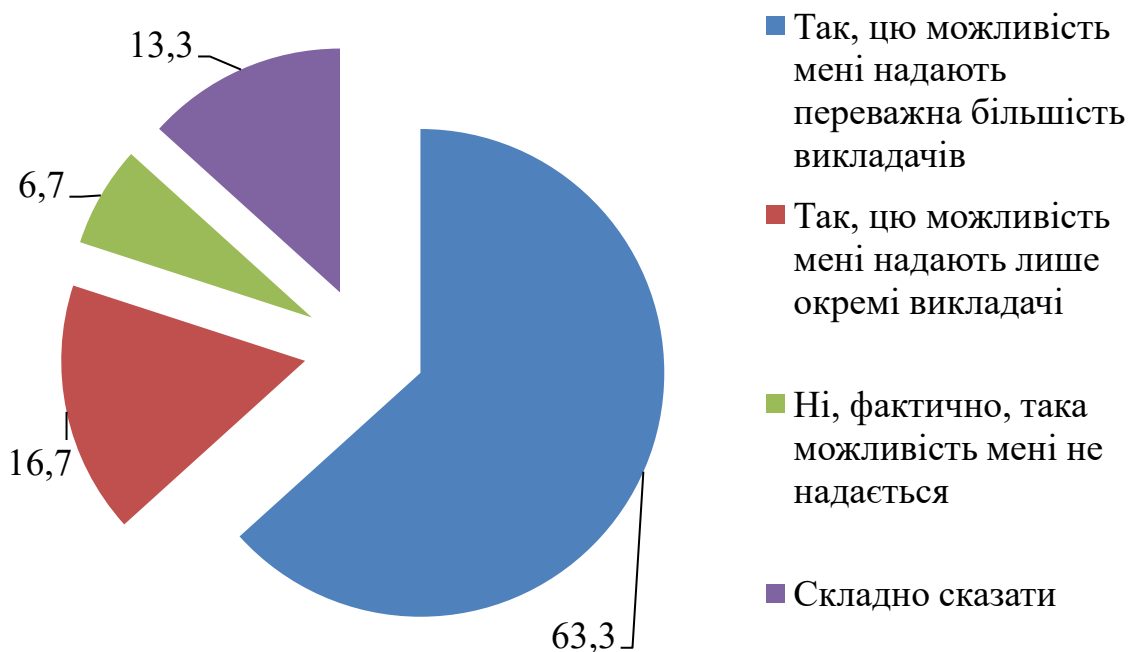

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (63,3 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 30 % опитаних, та 6,7 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 66,7 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють дуже добрі оцінки (середній бал – 4,2 із 5) із коливанням у 0,7 балів – від 3,9 (так оцінили «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються») до 4,6 («розклад занять»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 9 респонденток/-ів).

Третина відповідей не містили пропозицій, у 33,4 % від отриманих відповідей зазначалось, що «все влаштовує», «все ок» тощо.

Частина побажань (33,3 %) стосувались розширення практичної складової курсів:

«Залучити професіоналів з фізичної терапії, які мають безперервний практичний досвід і які працюють за сучасними методиками»;

«1. Додати цілеспрямовані курси та заняття під практичну діяльність майбутніх фізичних терапевтів (наприклад, Фізична терапія в неврології – вивчення тестів, шкал оцінювання фізичної терапії, методам фізичної терапії, наприклад, Constraint-induced movement training (CIMT), High Intensity Gait Training (HIGT), Arm-BASIS-Training тощо).

2. Донести викладачам інших кафедр, що фізичні терапевти НЕ призначають лікарські засоби, не встановлюють діагнози, не проводять обстеження профільного рівня (ЕЕГ, ЕКГ, МРТ тощо).

3. Додати такі цикли, як Фізична терапія при травмах війни, Фізична терапія в неврології, Фізична терапія в ортопедії та травматології, Методи пошуку та аналізу доказовості матеріалів в фізичній терапії, Фізична терапія в педіатрії (де викладач не буде розказувати, що гімнастика лікує сколіози, а натомість, ознайомлення з методами SCHROTH-терапії та SEAS), основи реабілітаційних обстежень, основи терапевтичних втручань.

4. Вилучити такі дисципліни, як ""масажі"", ""фізіотерапія"", що мають нульову доказовість та засуджуються МОЗ України (детальніше в блоці ""Недоказова реабілітація"" на сайті МОЗ України).

5. Редагувати тести ректорського контролю, що будуть відповідати критеріям оцінювання Центру тестування при МОЗ, використовуючи базу

питань ЦТ, а не використовувати власні тести кафедр, які мають мінімальне відношення до практичної діяльності фізичного терапевта (суть ЄДКІ в визначені компетентності ФТ та його практичних навичках в тестовій формі)»;

«Надання студентам більше практичного матеріалу».

Здобувачі/-ки висловлювались щодо взаємодії із викладачами чи адміністрацією (11,1 %):

«Як мінімум розуміти студента і йти на компроміс».

Були також висловлення щодо змісту навчальних програм (11,1 %):

«Може зробити курси по підготовці до Кроку».

Був і такий коментар (11,1 %):

«Ви круті, радий навчатись у вас, покращення - полегшення відпрацювання пар, на яких тебе не було, бо багато студентів працює, особливо доречно, коли студент працює за спеціальністю».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найбільша обізнаність була зафіксована щодо порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін (93,3 %) та Кодексу академічної доброчесності ХНМУ (90 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Досить високими є показники обізнаності з порядком перескладання заліків, іспитів (86,7 %), а також із низкою інших процедур і можливостей університету, зокрема інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (73,3 %), процедурою реагування на порушення академічної доброчесності (73,3 %) та заходами психологічної служби (73,3 %).

Найменший рівень обізнаності, хоча і достатньо високий, стосується процедури врегулювання конфліктних ситуацій (66,7 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респонденти/-ки задоволені платформами дистанційної освіти університету (90 %), рівнем консультативної підтримки з боку

деканату (83,3 %) та рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (76,7 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Достатньо високими є також показники задоволеності можливістю користуватися міжнародними інформаційними ресурсами (73,3 %), порядком вибору вибірових дисциплін (73,3 %) та порядком перескладання заліків і іспитів (73,3 %), а також рівнем безпеки перебування в університеті (70 %).

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (63,3 %) та рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (63,3 %). До групи аспектів із відносно низьким рівнем задоволеності також належать рівень консультативної підтримки з боку кафедр (66,7 %), рівень соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога тощо) (66,7 %), порядок оскарження результатів заліків, іспитів (66,7 %) та процедура врегулювання конфліктних ситуацій (66,7 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 10 % здобувачів, з яких 33,3 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 16,7 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами, 10 % — з іншими здобувачами освіти, та 10 % мали конфлікти з представниками адміністрації.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, у результаті отримали 3 відповіді з описами конфліктних ситуацій з викладачами:

«На мої проблемні ситуації байдуже, не йдуть на компроміси. Деканат просто ігнорує, одногрупники теж конфліктують і провокують скандали»;

«Мало місце не зовсім коректне оцінювання з боку викладача щодо студентів, які брали активну участь у заняттях, порівняно зі студентами, які не відповідали або були відсутні»;

«Проведення іспиту по "фізіотерапії" в умовах екстрених відключень світла половини країни, обмеження по часу, що не є справедливими для тих, хто живе за кордоном та в Україні з низькою якістю та швидкістю інтернету в даних умовах, змушуючи студентів вмикати камери та демонстрації екрану».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно з розподілом відповідей, університет найкраще сприяє розвитку комунікабельності (60 %) та вміння працювати у команді (60 %), а також здатності висловлювати та відстоювати власну позицію (56,7 %).

На середньому рівні, за оцінками здобувачів/-ок, розвиваються відповідальність за власні дії (43,3 %) та вміння самостійно приймати рішення (43,3 %), а також вміння критично мислити (33,3 %).

Найменше, на думку респондентів/-ок, університет сприяє розвитку таких навичок, як активна життєва позиція (13,3 %), вміння вести за собою (16,7 %) та навички співпереживання (16,7 %).

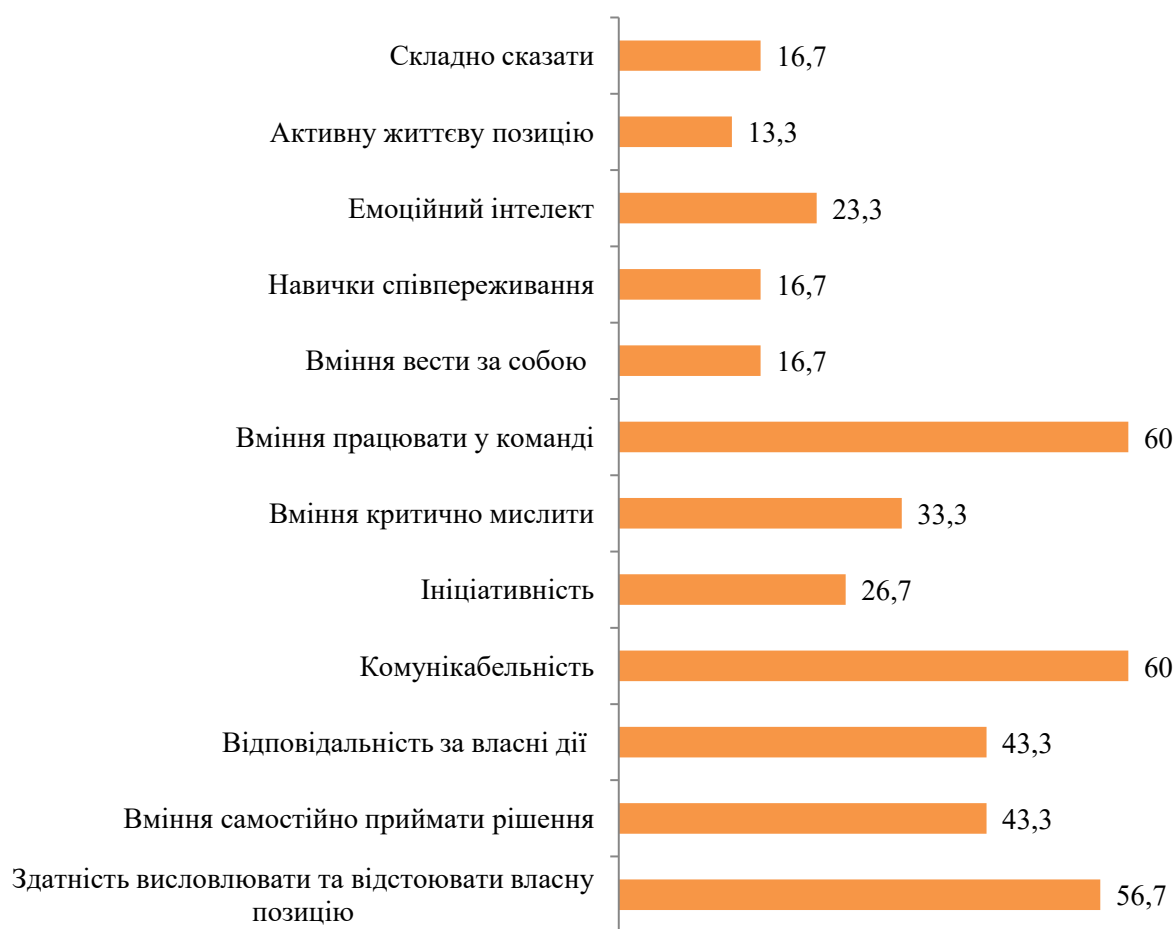

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Більшість опитаних (66,7 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 10 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 23,3 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

Студентські «оцінки» є позитивними: 73,4 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

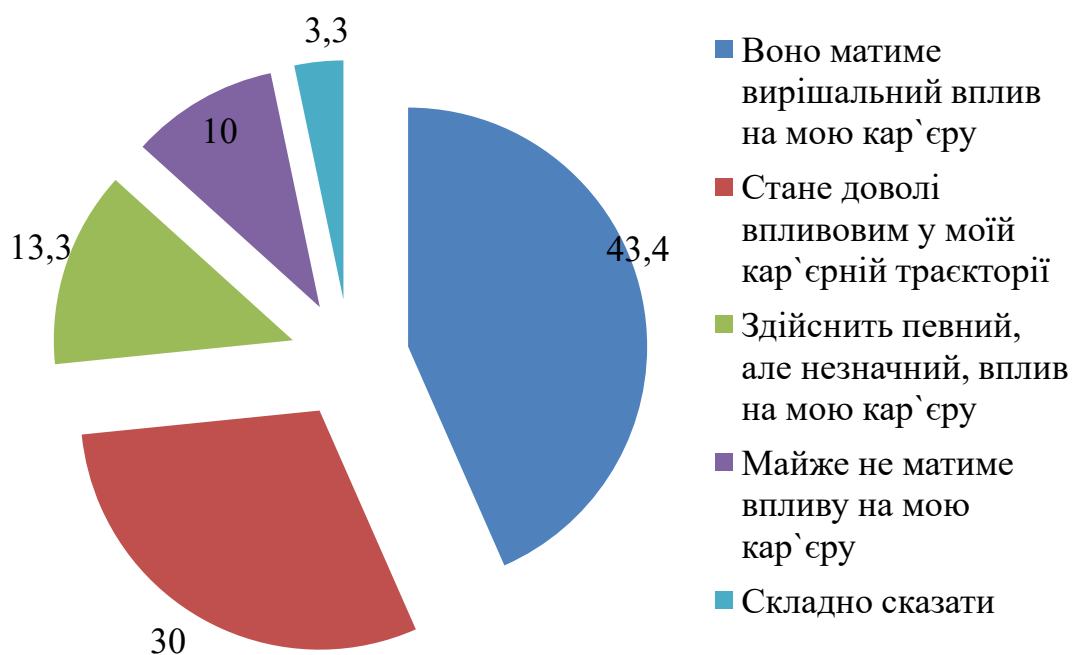

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 10 %. Були і такі, які вважають, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру — 13,3 %. Утруднились із відповіддю 3,3 %.

Аналітичний звіт виконала 29.04.2026 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.